

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 93

číslo: 52

29. prosince 2013

Cena: 8 Kč

BETLÉMY STÁLE ŽIVÉ

Přihodilo se, že jsem objevil pro mne zcela nový a neznámý prostor, kam jsem se dostal díky okamžiku, kdy jsem na pracovním setkání muzejníků razantně vyjádřil své názory na neprávem opomíjený a přehlížený prvorepublikový místní tisk a tehdejší tiskové zákony. Odpovědí byla výzva: „A že to neprokážeš za měsíc na příští Mezinárodní konferenci o betlémech?“

Konference se uskutečnila v muzeu v Jindřichově Hradci a já tam jel s fotokopii novin, které dokazují, že pověstný Třebechovický betlém (TB) právem patří naší Církvi československé husitské. Ne, že bychom ho chtěli vrátit, ale uvítali bychom morální satisfakci za mlčení – minulé i současné. Na konferenci jsem se setkal se zcela jiným světem – přátelským a chápalím, ze kterého však byla v uplynulém režimu zcela vytěsněna právě naše církev.

Nejprve se však podívejme do minulosti, jak to s těmi betlémy vlastně bylo...

Pro vznik tradice jesliček měla zásadní význam událost, která se stala v roce 1223. Tehdy pozval italský šlechtic Giovanni di Velita Františka z Assisi, aby strávil Vánoce na jeho panství. (František byl patrně pro všechny zajímavým „úkazem“ – bohatý synáček, který si dělal, co se mu zachtělo; typický představitel zlaté mládeže. Při válečné výpravě náhle změnil svůj pohled na svět a začal žít pro chudé. Otec ho veřejně vydědil a udělal skandál, František je v nové roli bezdomovec šťasten a pomáhá všem bez rozdílu.)

Budoucí světec si prý přál vidět, jak právě narozený Ježíšek leží v nuzném chlévě na seně v jesličkách, a rozhodl se, že tento výjev zobrazí. Vybral si jeskyni na vrcholu skalnatého kopce u vesničky Greccio, kterou upravil jako kapli, a výjev narození Páně zde uspořádal. V noci 24. prosince sem pozval vesničany z širokého okolí. Když nastala půlnoc, rozzněly se všude zvony a kopec se mihl mnoha světly, jak si přichozí svítily na cestu pochodněmi. Když vystoupali k jeskyni, uviděli jesličky, živého oslíka s telátkem a v jeslích loutku Ježíška. Při nich sloužil kněz mši a František četl úryvky z Lukášova evangelia, které vypráví podrobněji o Kristově narození.

Podle tradice byla tato událost nejen prvním „betlémem“, ale byla tu prý poprvé sloužena i půlnoční mše. Novinka se začala pomalu ujmát. Prvé sošky u oltářů se předpokládá

Keramický pohyblivý betlém Františka Juračky v Hradci Králové

ji v letech 1260, móda se šířila přes Španělsko a Francii do zemí německého jazyka. V Praze samotné prvé jesličky postavili až v roce 1562 jezuité s loutkou Jezulátka a Marií, tentokrát už v životní velikosti; narozdíl od vesnické Františkovy idylly však byly postavy oděné do drahocenných rouch a volek měl pozlacené rohy.

O mnoho let později Josef II. svou reformou vykazuje přebohatě zdobené betlémy z kostelů jako „dět-

skou hračku“. Chce mít chudou a pracovitou církevní organizaci sloužící všem poddaným. Dosavadní umělci jsou tak nuceni se přeorientovat na měšťanstvo i chudý lid a betlémářství se od té doby stává duchovním majetkem jak katolických, tak protestantských prostých věřících. Snad můžeme také na tomto místě zdůraznit, že nesmiřitelným nepřitelem pozdějšího německého zvyku vánočních stromků byl právě i náš Mikoláš Aleš. A ne-

divme se. Cítíte rozdíl ve větě: „Co dostanu pod stromeček?“ a: „Půjdem spolu do Betléma...“ A vzpomeňme na dětské zdobení a vyrábění třebas i nepovedeného betléma dětmi samotnými a chloubo: „Tohle jsem udělal já sám!“ Což to nepatří k vánoční radosti? Určitě se ještě najdou betlémy na našich farách a jejich půdách, v jakékoliv podobě. A tak jsem tedy přítomným promítl fotokopie z „Ohlasů z Polabí, věstní-

Pokračování na str. 2

ČEKEJME, DOUFEJME, VĚŘME...

Stará škola v Pasekách n. Jizerou, foto: KrÚ Libereckého kraje,

Jen pár kilometrů od Škodějova, rodiště zakladatele naší církve dr. Karla Farského, a od krásného sboru ve Vysokém nad Jizerou žil a působil v devatenáctém století Věnceslav Metelka. Zápisníky tohoto podkrkonošského učitele, všestranného muzikanta, zakladatele slavné houslařské školy a divadelního ochotníka posloužily jako inspirace K. V. Raisovi k románu „Zapadlí vlastenci“. Uvádíme Metelkovy poznámky ze Silvestra 1842 a v jejich intencích přejeme Vám, čtenářům i Vaším blízkým nadějeplný rok 2014 a v něm Kristův Pokoj.

„Poslední den v roce na svatého Silvestra se chýlí ku konci a můj deník též. Opět o jeden rok blíže k smrti a o jeden dále od narození mého. Dnes rok bych nebyl myslil, že jej tak šťastně přežiji. Ne sice v samých rozkošech, mnohokrát mě střevis tlačil, trpělivost ale nese rúže. Něco se zabručelo, za tím přešla mrzutost a tu to těšilo, že člověk snesl něco, při čemž by snad něco rouhavého byl řekl.

Byltě to zlý rok! Nouze a bída podávají sobě ruce mezi obecním lidem a dnes taková litba jest, že Izera tak vzrostla, an se praví, že léta 1808 byla tak velká. Však se mi zdá, smutné noviny obdržíme na Nový rok, jak voda nešťěstí rozprostřela sousedům, kteří blíže ní bydlí. Krutý, suchý rok to byl. Nebylo vody nikde. Vždyť i Bohemia, párová loď

pražská, za celé léto ani jedenkrát Drážďany nenavštívila. Živá bída to! Loupeže mnoho tento rok a i ku konci, tento a předešlý týhod. Lidé darební, a kdoví? Pakli je jen hlad nenutí ku krádeži a loupeži. Dost možná, že kdyby měli důstatek potravy, nekradli by jako já. Ale hlad bolí i zvířete. Od příbytku vzdálené sklepy jen několik kročejů byly vyloupané a chudí lidé okradeni, že nemají nic, jen ten troch zemčat. Bída, živá bída!

Známt' to dobře i já. Pracuji pro lidi, o kterýchž by se říci mohlo, že mají peníze. Však sotva jim přinesu práci hotovou, překrásně, obroušeně, okulaceně se omluví, vymluví, vyhlou, mě ulichotí, a já odejdu s dlouhým nosem, jako by nebylo nic. Svět je klamu plný! Plány stavějí, o Měsíci a jeho obyvatelích rokuji,

o bližního svého ale málo péče mají, který okolo nich se otáčí. Divní, podivínové jsou lidé! Ne snad, že by lidé nestudovali. Dosti si dávají na práci. Každý chce být jeden přes druhého, každý vyšší. Jeden z druhého jako by chtěl sát rozum, staří vikáři z mladých pomocníků, mladí advokáti starým doktorům práv a chirurgové doktorům medicíny; v prvním roce bohomluvec starému biskupu aby rozum brousil. Podivuhodné to jest, nač teprv připadají. Nařízení na nařízení, zákon na zákon, a konečně když vezmeme celek, ani jediný mezi nimi není, jenž by zachovával povinnosti stavu svého beze vsí úhony. Jak nejvyšší, tak nejnižší, každý z nich řekne: „Každé pravidlo má svou výminku. Výmloujte se jen!“ Přijde ale čas,

Pokračování na str. 3

ŽIVOT PSANÝ NA KOLENOU

„Ke křesťanskému životu je třeba mnoho odvahy. Člověk musí mít odvahu uvidět sebe v pravdivém zrcadle, své činy, slova i myšlenky ve světle Božích požadavků. Musí mít odvahu vytrpět trapnost své existence a hrůzu soudu a ošklivost k sobě. Musí umět doznat svou vinu, mít odvahu přiznat se k ní, mít pokoru k probánu za odpuštění. Musí mít odvahu nezůstat ve vlastním „pocitu méněcennosti“, ale odvážít se uvěřit v milost odpuštění... Odvaha víry není něco, co se probouzí s demokratizací politického života. Odvahu víry si můžeme jenom vyprosít. A to znamená nepohrdat modlitbou a nepodceňovat milost Ducha svatého... Jen odvaha víry z Ducha svatého nás i dnes převede přes lávku nejistot. Jen v odvaze víry smíme jít vstříc budoucnosti, která patří Kristu.“ Těmito slovy se v dubnu 1968 obracel ke své církvi bratr farář Miloň Zemen, který by se na konci letošního roku dožil 90 let.

Miloň Zemen se narodil 27. prosince 1923 v Praze. Otec Josef byl voják a ruský legionář. Po jeho smrti v roce 1935 zůstala na výchovu dvou synů – dcera Jiřina zemřela už v roce 1932 – pouze matka Anna. Protože její malá penze na zabezpečení rodiny nedostačovala, musela si vážně nemocná matka přivydělávat posluhou. Miloň po studiích na Státní československé reálce v Praze VI. – maturitní zkoušku složil 10. června 1942 – nastoupil do Bohoslovecké koleje ČČS(H), kam byla po uzavření českých vysokých škol přesunuta výuka studentů bohosloví. Zásadní vliv na toto rozhodnutí měl bránický farář a přední pracovník naší církve v oblasti duchovní péče o mládež Stanislav Pelda. Právě jeho působení v pražské bránické

Jednotě mládeže nasměrovalo Miloň Zemena na farářskou dráhu. Během válečných studií v letech 1942-1944 se vzdělával v poloilegálních odborných kurzech. Důvěra v život v Bohu u něho rostla a sílila. Stejně jako řada jeho spolužáků a pozdějších výrazných farářských osobností naší církve (Miroslav Čepelka, Václav Mikulecký, Oldřich Seifert, Rudolf Němec, Adolf Mádr či olomoucký biskup Vlastimil Zítek) byl vděčný za blahodárné působení spirituála dr. Otty Rutrleho. Dne 18. října 1944 složil na výbornou první odbornou bohosloveckou zkoušku, a až do konce okupace pracoval jako matriční úředník náboženské obce v Praze II. V jejím archivu se dodnes dochovaly jeho unikátní

Pokračování na str. 3

Vánoce

Jaroslav Vrchlický

**Hlas zvonů táhne nad závějí,
kdes v dálce tiše zaniká;
dnes všechny struny v srdci znějí,
neb mladost se jich dotýká.**

**Jak strom jen pohne haluzemi,
hned strásá ledné křišťály,
rampouchy ze střech visí k zemi
jak varhan velké píšťaly.**

**Zem jak by liliemi zkvětla,
kam sníh pad, tam se zachytil;
bůh úsměv v tvářích, v oknech světla,
a v nebi hvězdy rozsvítit.**

**A staré písně v duši znějí
a s nimi jdou sny jesliček
kol hlavy mé, jak ve závějí
hlas tratících se rolniček.**

**Můj duch zas tone v blaha moři,
vzdech srdcem táhne hluboce,
a zvony znějí, světla hoří –
ó Vánoce! Ó Vánoce!**

Z kazatelského plánu

První neděle po Vánocích

**Pastýři tam spěchali a našli Marii a Josefa i to děťátko
položené do jeslí.**

LUKÁŠ 2,16

První čtení z Písma: Izajáš 63,7-9

Tužby vánoční:

2. Aby láska Kristova, která nebe se zemí spojila, nás v jedinou rodinu dětí Božích sjednotila, modleme se k Hospodinu.
3. Aby chudoba betlémských jeslí v nás účinný soucit s lidským utrpením a nouzí probouzela, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem

Bože všemohoucí, tys vše podivuhodně stvořil a ještě podivuhodněji obnovil důstojnost lidské přirozenosti. Dej, ať smíme sdílet božský život tvého Syna, jenž se ponížil, aby sdílel naše lidství. Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: Židům 2,10-18

Evangelium: Matouš 2,13-23

Verš k obětování: Izajáš 19,21

Verš k požehnání: Matouš 2,15

Modlitba k požehnání:

Bože všemohoucí, dej, ať stále následujeme příkladu Ježíšovy rodiny ve víře, lásce a naději, abychom po ukončení našeho pozemského putování byli přijati do věčných příbytků! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 212, 213, 218, 223, 318, 210

BETLÉMY STÁLE ŽIVÉ...

dokončení ze str. 1

ku náboženských obcí československé církve ve východočeské diecézi“ ze dne 20. října 1934, kde velice podrobně popisuje svůj dojem F. K. Potěšil – známá kulturní osobnost Pardubicka, z právě čištěného a restaurovaného Proboštova betléma. O několik stránek dále se nacházejí další zprávy a plány rady starších třebechovické náboženské obce, i jejího předsedy, učitele Skřivana. Chtějí vybudovat národní kostelík, kde bude důstojné místo pro tento betlém. Z ústních pramenů se také traduje, že oněch patnáct tisíc, které pan učitel vdově Proboštově zaplatil, pocházelo z věna jeho ženy a pan „továrník“ Burdych, další člen rady starších, dal k dispozici zase prostor k jeho oživování a uložení.

Co se dalo s TB dále, bude třeba důkladně objasnit. Faktem je, že místní předseda MNV po válce žádal ministerstvo o demonstrativní spálení „buržoazní a náboženské zpozdilosti“, ale narazil na prozíravého úředníka, který s tím nesouhlasil. Právě v této době byl pan učitel Skřivan přinucen vzdát se tohoto majetku jakožto osobního (o církvi už ostatně nepadlo od té doby ani slovo) a snaží se jej opatrovat alespoň jako aktivista.

V podstatě můžeme říci, že TB měl nakonec osud velmi dobrý. Světová výstava v Montrealu mu přinesla světovou slávu. To přinutilo stát, aby mu věnoval pozornost bez ohledu na to, jak jej získal. Třináctého dubna 1968 pan učitel Skřivan umírá a loučí se s ním hradecký biskup br. Pochop a vzpomíná také řada přátel z církve, s nimiž do poslední chvíle udržoval písemný kontakt (viz poslední vánoční číslo ČZ v roce 1968). Roku 1999 je betlém prohlášen za národní kulturní památku, převeden do majetku města Třebechovice a místní muzeum právem oceňuje jeho význam. Začíná o něj pečovat další manželská dvojice, která s TB spojuje celý svůj zbytek života – ředitelka Třebechovického muzea betlémů Marie Václíková se svým mužem PhDr. Vladimírem, který se v letech 2001-2004 stává dokonce prezidentem Světové federace UN-POE-PRAE (Světové federace betlémářů), jako posud jediný představitel bývalého východního bloku. Péče státu opravdu kulminuje a v září letošního roku se otevírá zcela nová budova Třebechovického muzea betlémů za více než třicet milionů. Právě v den naší generální synody ji světi katolický královéhradecký biskup – viz

časopis „Betlémy a betlémáři“ č. 88, strana 12. Bohužel, ve veškerém odborném tisku není seriózní zmínky o úloze našich věřících a církve. A přitom se máme čím chlubit! Jen jako vzorek připomenu betlém J. V. Duška v Táboře, který byl vyznamenán mezinárodní evropskou cenou, nebo kopie proslulého Bilkova betlému, které díky faráři Bohuslavu V. Lohnskému nalezneme v desítkách našich domovů; naopak z těch nejmodernějších připomeňme keramický betlém Juračkův, instalovaný v Hradci Králové (viz obr. str. 1). Mnozí ze čtenářů mi jistě připomenou betlémy ve svém rodišti. Žádal jsem, aby i naše církve byla zahrnuta do připravovaného Mezinárodního katalogu betlémů. Nová ředitelka Třebechovického muzea ráda výzvu přijala a chce, abychom se pokusili zmapovat díla i umělce z naší církve. A proto: **Nebojme se! Radujme se! Do Betléma pojďme! Mluvme o něm!** A zvěme tam i další! O svých rodinných i farních betlémech mi dejte vědět! Pokusím se přijet a zdokumentovat je!

Vladimír Červený

Ústřední archiv a muzeum ČČSH,
tel.: 737 828 979,
vladimir.cerveny@cesh.cz

Nad Písmem

RODINY PÁNĚ

Jak víme, první neděle po Vánocích, případně 30. prosinec, nese v sobě označení *den Rodiny Páně*. Tradice Římskokatolické církve tento den staví jako možnost obnovy manželských slibů. Obecně ovšem v církvi platí, že z evangelii se především připomíná odpověď na dětskou otázku: „...a co bylo dál? Co bylo po tom, co se Ježíšek narodil?“

Evangelista Matouš nám líčí pokračování cesty Ježíšovy rodiny do Egypta a konečné usídlení v galilejském městečku Nazaret. Jak známo, je to velmi dobrodružná cesta. Je plná napětí, nebezpečí, andělů, krve, zla, trestu i pokoje. Naše fantazie za těmito několika řádky textu umožňuje vidět tuto část příběhu velmi barvitě a značně zajímavě.

Den Rodiny Páně nás ovšem nepřímě směřuje i do krajiny zcela neexotické a všední. Za tímto příběhem totiž na nás vystupuje také nutná otázka dospělých: „Kam jsme letos dospěli ve své rodině o svátcích? Co se nás dotklo z rodinných tradic a zvyků, co jsme zajímavého prožili, co naplňovalo naše představy a kde se naše sny rozcházel? Mohli jsme se těšit z toho, že jsme doma, mezi svými a nemuseli nikam cestovat? Těšili jsme se z jistoty domova? Bylo nám doma dobře, zakoušeli jsme pokoj, nebo nám bylo smutno?“

To všechno jsou otázky, na které, ať chceme nebo ne, dáváme sami sobě odpověď. Jsme lidé s různým příběhem života, a tak i naše odpovědi musí v sobě unést různou míru nebezpečí, napětí a bohužel mnohdy i zlé krve...

Škoda, že na tom nejsme podobně jako Josef, může nás i napadnout. Docela bychom i brali, kdyby k nám zřetelně tu a tam promluvil anděl

a my pak o nebezpečí věděli a měli jasno, co máme dělat a kam máme jít.

Často se říká, že právě Vánoce jsou tam a tehdy, kde v rodině nechybí malé děti: „Jak děti povyroste a odejdou z domu, to už ani nejsou ty pravé Vánoce...“ Je ustáleným postojem, že malé děti jsou jako andělé, kterým rádi nasloucháme. Děti jsou těmi, pro něž se před Vánocemi namáháme, ženeme se a nestiháme. Pro ně připravujeme Vánoce, pro ně rozzařujeme stromeček. Bez těchto „andělů“ není doma takové světlo. Pokud člověk o tyto anděly přijde, je vše jiné, to je pochopitelné, ovšem ještě smutněji samozřejmě bývá člověku, když zůstane o Vánocích zcela sám.

Člověk se ve své přirozenosti opírá o druhé, vnímá od lidí tu a onde zlo. A někdy máme doma skutečné anděly. Někdy je náš život podobný snu, v němž se v jisté otupělosti dostáváme do situací, s nimiž si nevíme rady. Potřebujeme se opřít o člověka a naši blízcí jsou těmi, o něž se chceme opírat. Opírat se o člověka, o rodinu, byť je sebesvatější ovšem vždy nejde.

Ostatně o tom vskrytu svědčí i dnešní část evangelia. Josef, Marie, malý

M 2,13-23

Ježíš byli výjimečnou rodinou. Tato „svatá rodina“ byla z vnějšího chápání docela obyčejná, ale Písmo nám svědčí o výjimečnosti mimořádné. Jenže ani oni se neopírali pouze o sebe navzájem, ani jejich rodina nebyla nezávislá a svobodná tak, jak po tom lidé dneška mnohdy touží. Všichni toužíme po pohodlném životě, to je jisté a samozřejmé, ale žádný člověk, žádná rodina, věčnou zajištěnost, pohodu, klid nikdy nemá. Pouze víra člověka probouzí ze snu o pohádkovém životě a dává mu slyšet, co má dělat, kam má jít, čemu a komu se vyhnout, jak a pro co pracovat. Ve víře člověk vnímá, že je součástí větší rodiny, než je ta, se kterou je spojen jménem, krví a domovem. Cítí, že jako Boží dítě je také on a jeho nejbližší vystaven různému nebezpečí. A i když nikdo není pod ochranou pozemského ráje, smí slyšet Slovo, kam může směřovat jeho vlastní pouť. Útěk do Boží náruče je pro každého z nás, sestry a bratři, možností. Kéž se nám v našich rodinách daří slyšet Boží hlas. Hlas, co nás volá ze spánku, zve do velkého dobrodružství spolu s tím, kdo jako náš dobrý přítel a bratr jde už před námi...

Pavel Pechanec

**Nebeský Otče, život sám nás volá ze sna
o pohádkovém přebývání
bez nebezpečí násilí a zloby.
Život nás i naše blízké staví do nepěkných situací.
Děkujeme ti, že na nás voláš
a směřuješ naši pouť života tak, abychom věděli,
kde je náš pravý domov.
Prosíme za sebe, za své rodiny,
za rodinu církve a za všechny lidi dobré vůle,
dej, ať nás Zlo tolik neleká
a ať se na cestě za tebou neztrácíme.
Amen.**

ČEKEJME...

Dokončení ze str. 1

kde nebudou postačovat výmluvy, kde přijde Pán pánů a požádá počet spravedlivý. Schýlil se rok, schýlí se i život náš. Dlouhý jest den a delší měsíc – a dvanáct plných měsíců jest teprv rok. Ztratil se a navěky nebudem jej vcele znamenat 1842. Dostane o jednu jednotku více. Maličkost. Sto ale takových maličkostí žádný z nás nedosáhne! Co vítání před rokem, co čekání, co přípravy a touhy! Co nového? Jak se zachová? A tak dále. Nuže ví každý, co vystál, co užil, a nyní žádostiv jest, jak se jemu zachová ten nový. Nuže! Čekejme, doufejme, věrme. A mějme jej rádi. Vzpomeňme často naň, neb on toho zasluhuje. Mohli jsme přestat dýchat, ale né, Bůh nás zachoval a zachová. To jest doufání naše.“

(Věnceslav Metelka,

**Ze života zapadlého vlastence,
Mladá fronta 1977)**

ŽIVOT PSANÝ...

Pokračování ze str. 1

fotografie poničeného chrámu knížete Václava Na Zderaze pořízené bezprostředně po spojeneckém náletu na Prahu (14. února 1945). Pražské povstání prožil v Podolí, kde pomáhal při odnášení raněných a mrtvých.

To už byl Miloň Zemen ženatý (od prosince 1944) s Martou, rozenou Grossovou, se kterou se poznali v bránické Jednotě mládeže. Zakrátko (31. května 1945) se manželé

Miloň Zemen při svátosti křtu

lé radovali a děkovali za narození dcery Zorky. Po boku manželky prožil bratr farář dvě třetiny svého života. Jak sám při příležitosti 41. výročí jejich sňatku napsal: „Takový život má cenu. Nedosáhli jsme žádného úspěchu, ale vnitřně, duchovně, rozumově, citově jsme stále zápasili a rostli. Mohl bych uvést řadu příkladů, v nichž se nám podařilo přemoci sami sebe – a dnes už mnohé prohry a rozpory ztratily všechno opodstatnění. Smějeme se jim. Díky Bohu, neboť on to byl, který nás vedl, sílil, učil, pomáhal a nedopustil pád a neštěstí. Díky Bohu, že nás dal dohromady a pomohl vydržet.“

Po osvobození bylo Zemenovo vnitřní povolání ke kněžství Duchem svatým dokonáno, když jej 26. srpna 1945 biskup Jan Amos Tabach v Kolíně vysvětil na kněze (jáhenské svěcení obdržel od biskupa Ferdinanda Stibora 25. února 1943). První farářskou štací se mu stalo Kladno, kde působil od 1. října 1945 jako pomocný duchovní, a od roku 1950 jako zástupce faráře. V městě oceli prožil pět let. Od počátku vynikal hloubkou své zbožnosti a opravdovostí své víry.

STŘÍPKY Z ARCHIVU

Mravní posláni křesťanství vyniká o Vánocích nevtíravě a jsou to už snad jediné svátky v roce, kterých se nedovedla zmocnit doktrína. I když výkladní skříně jsou přetíženy křiklavým balastem jarmarečních cetek, spekulace se pokusila důkladně kořistit z posvátné družnosti těch dnů, ze štedroty a obětavosti zúšlechťeného srdce; hodila na trh nejtřpytější pozlátka života, hovořila a křičela nejarlatanějšími reklamami – nu kořistila, ale nevykořistila, oslepovala, ale nezaslepila. Lidské srdce přežilo to všecko celkem nedotčené ve svém jemnocitu, jeho vánoční nálada zůstala nezkalena. Nad Vánocemi neztvrdil dosud rozum a důmysl, ani doktrína, ani jarmarečnictví. Jsou a zůstanou svátky srdce, lásky...

Děkujeme Bohu, že můžeme převzít aspoň tohle dědictví strašných

dob, kdy všechny neřesti se obořily na ušlechtilé ideje Ježíšovy: když už člověk byl těmi neřestmi tak otupen, že jménem Ježíšovým vysílal ozbrojené křižáctví za Jordán i za Vltavu, vhnáhl uděšené národy do řek k násilnému, smrtelnému křtu nebo vstřeloval kacířům tělo Páně s olovem do hrdla – že tomu člověku i těm pohoršeným, otupeným, zůstalo ve hrudi srdce přístupné základní ideje křesťanství: lásce. Je ta láska sice jen jiskřičkou, ba často tak omezené svítivosti, že nedovede zahřátí více než úzký kroužek nejbližších, ale je tam. Zdá se sice, že je to láska starozákonní, ale je tu stále ten věčně se rodící Ježíš, aby ji vzdychal jako tehdy: „Slyšeli jste, že řečeno bylo starým: milovati budeš přátele své..., ale já pravím vám, milujte i nepřátele své.“

Miliony dárek byly rozdány i o

těchto Vánocích. Ale z těch milionů bylo jistě 75 procent cetek, pomíjivého pozlátka a hraček, které zpravidla nepřechkají „silvestra“, a z těch zbylých 20 procent zase dobré čtyři pětiny cennějších dárek svědčily těm nejbližším v rodině nebo v příbuzenství. Nejsme daleko od pravdy, řekneme-li, že sotva pět procent jich bylo účelně věnováno z motivů ušlechtilé lidskosti, která dovede ohlížet i za meze rodinného okruhu... Uvědomíme-li si přitom, že tu je ještě prodchnuto lidské srdce vánoční náladou soucitu a milosrdenství a že za jiných okolností ani tak by se ta jiskřička lásky nerozohřela, máme před sebou smutnou bilanci... Ale zároveň směrnicí práce a výchovy. Náboženství ještě nezapíchnulo, nevykonalo své poslání, čili v pravém smyslu dosud ani nelze mluvit o náboženství u větši-

ny lidí konfesijně organizovaných. Náboženství má jen ten, který projevuje „snahu o harmonickou součinnost vlastního chtění s Bohem“.

A Bůh jest láska, dokonalost... Ale opakují: děkujeme Bohu za to, co jsme zdědili. Stačí. Ježíš ani tolik nenašel druhdy v zbahnělých srdcích lidstva. Vždy nejprve existovaly ideje, slova. A pak se teprve vtělovala... „A slovo tělem...“, jak naznačil apokalyptik Jan, exulant na Pathmu; to slovo se vtěluje věčně a my věříme, že není daleka doba, kdy i v našem národě přestane doba řečnění o humanitě a kdy tato humanita na nás bude hledět mlčky a úsměvně, jako betlémské Jezulátko z jeslí.

To budou pak opravdové Vánoce, Ježíšek český, jak o něm nesměle odedávna šeptají naše národní legendy a koledy...

F. Pokorný, Tábor 25. 12. 1923

Z NAŠICH SETKÁNÍ

Poděkování bratru Bohumilu Kláskovi

Sešla se nás jen hrstka. Škoda – pro ty, co nepřišli. Adventní pobožnost 5. prosince v modlitebně Sboru kněze Ambrože vysluhoval bratr farář Bohumil Klásek.

V intencích Mojžíšova Desatera, přes postavu Jana Křtitele až po dobrou předsevzetí vzájemné tolerance, odpuštění a pochopení druhého vedl nás svým kázáním. Na závěr pobožnosti se s námi br. farář rozloučil a oznámil své definitivní ukončení duchovní činnosti pro zdravotní potíže. Bylo nám smutno. Mnoho let jsme měli to štěstí účastnit se jeho

bohoslužeb ve sboru v Hradci i pobožností v domově důchodců. Doprovázivali jsme jej k bohoslužbě v Nechanicích a Vřešťově; vždy, kde někdo potřeboval, posloužil Božím slovem. Nezapomenutelné zůstanou biblické hodiny s osvětlením mnohých křesťanských postav, výkladem pečlivě vybraných kapitol. Jeho každotýdenní přítomnost na bohoslužbách v Hradci, spolu se sestrou farářkou Jiřinkou Kláskovou, vždy všechny potěší. Těšili jsme se s oběma při slavnosti jejich diamantové svatby, při životních jubileích,

při ordinaci jejich syna, br. Štěpána Kláska biskupem. Těšili jsme se při vysvěcení farářky vnučky Františky. Přes všechny svíce života je bratr farář příkladem trpělivého, skromného, vzdělaného a chápacího duchovního. Člověka, který nikoho nezarmoutil, ale přívětivostí a poskytováním slova Božího naplňoval naše křesťanské vědomí.

Bratře faráři, děkujeme za vše, nechť vás Pán Bůh provází v duchu Ježíše Krista ve zdraví, abychom se nadále s vámi setkávali v lavicích při bohoslužbách. **Helena Zimmerová**

Mikuláš ve vršovickém sboru

Legendu o sv. Mikuláši si tradičně připomněly děti, které přišly se svými rodiči do divadla Mana při Husově sboru ve Vršovcích. Během čekání na Mikuláše doprovázeného čertem a andělem si nejen oživily dramatický příběh, v němž byly chudé dcery šlechtěným Mikulášem zachráněny od potupného konce v otroctví, ale naučily se také za doprovodu harmoniky jednoduchou píseň „Přiblížil se adventní čas, přivítáme Pána...“ Zpěv jim šel výborně, a tak byly všechny od těch úplně nejmenších až po ty větší odměněny sladkými dobrotami. **red**

Radost z nových liturgických předmětů v Blansku

V neděli 24. listopadu při bohoslužbách jsme v blanenském dřevěném kostele prožili požehnanou událost. Mnozí bratři a sestry přijali pozvání

k vzácné slavnosti, která se koná jednou za sto či více let... Do služby byly uvedené nové liturgické předměty v našem kostele: stůl Páně,

křtitelnice, kříž a osvětlení Ikonostasu. Autorem návrhu je bratr Tomáš Slešek, práce provedl bratr Miloš Šebela, oba z naší blanenské farnosti. Celkovou realizaci provedla firma bratra Tomáše „Stoline“. Mramorovou desku na stůl Páně, vážící 500 kilogramů, provedlo kamenosochařství Smetana. Díky panu místostarostovi města Blanska Ing. Bc. Jiřimu Crhovi se podařilo zajistit dotaci 100.000 Kč a druhou polovinu investice jsme naspořili z našich vlastních darů. Máme tedy dílo nejen dokončené, ale i uhrazené. **Bohu díky za požehnaní a krásné chvíle.**

rada starších

Martin Jindra
Dokončení přístě

Mechanický betlém ve Frýdlantě v Čechách má rozměry 4x2 metry a obsahuje 130 pohyblivých a 50 statických figurek. Autorem je Gustav Simon, který na něm pracoval 60 let. Mech mezi postavami autor pravidelně obměňoval.
Foto: Mapros/MĚÚ Frýdlant v Č.

ZPRÁVY

V sobotu 21. prosince obnovili svůj manželský slib a poděkovali za 65 let společného života manželé Hessovi z Pnětluk u Loun. Při obřadu, který se konal ve Sboru dr. K. Farského v Lounech, vystoupil chrámový sbor s pásmem vánočních a svatebních písní. Manželům Hessovým ze srdce blahopřejeme a vyprošujeme Boží pokoj a požehnání do dalších let!
farářka a rada starších
NO CČSH Louny

Tradiční bohoslužba

Zveme srdečně na slavnostní bohoslužbu při příležitosti založení naší církve do chrámu sv. Mikuláše v Praze 11. ledna v 15 hodin. **red**

Pozvání do Nuslí

Zveme na Českou mši vánoční J. J. Ryby, kterou provede v našem Husově sboru 5. ledna od 10 hodin umělecké sdružení SUDOP. Za náboženskou obec v Nuslích (Táborská 317/65) **Čestmír Holeček**

Zasedání ústřední rady

Zpráva ze 147. zasedání ústřední rady je umístěna na webových stránkách naší církve v sekci Zprávy z naší církve. **red**

ČKA zve

Ekologická sekce ČKA se připojuje k lednovým modlitbám a připravuje Podvečer modliteb za životní prostředí. Toto setkání se uskuteční v úterý 14. 1. od 17.30 h v přizemí pražského kláštera Emauzy. **JNe**

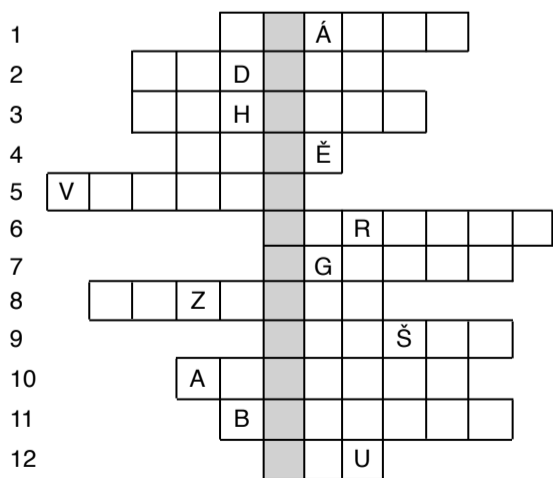

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

ÚTĚK DO EGYPTA

V následujícím textu volně podle Mt 2,13-23 chybí slova, která patří do doplňovačky.

Když mudrci odešli, (1) se Josefovi ve (12) anděl a řekl: „Vezmi matku i (4) a utečte do (7), protože Herodes ho bude hledat, aby ho (3).“ Josef poslechl a rychle (9) do Egypta. Když král (6) zjistil, že jej (2) oklamali, rozlítil se a dal zabít všechny chlapce v (11) ve věku do dvou let. Byl tam (5) pláč a nářek. Josef se na (10) pokyn vrátil po Herodově smrti a s Marií a Ježíšem se usadili ve městě (8).

(Řešení z minulého čísla: Nám narodil se.)

Jana Krajčířiková

Koncerty u sv. Mikuláše

• 30. 12. - 19 hodin
Händel, Bach, Orff, Gershwin
Prague Brass Ensemble

• 31. 12. - 17 hodin
Vivaldi, Händel, Albinoni,
Pachelbel, Händel
B. Rabas - varhany,
M. Kejmar - trubka a křídlovka

• 1. 1. - 17 hodin
Bach, Händel,
Dvořák, Mendelssohn-
Bartholdy
J. Kalfus - varhany,
Y. Škvárová - mezzosoprán

• 2. 1. - 17 hodin
Pachelbel, Bach, Buxtehude,
Franck
Josef Prokop - varhany,
Miroslav Laštovka - trubka

• 3. a 4. 1. - 17 hodin
Bach, Dvořák, Liszt, Gershwin
Od baroka k jazzu
Prague Brass Ensemble
& Aleš Bárta - varhany

• 5. 1. - 17 hodin
Caccini, Bach,
Vivaldi, Mozart
Z. Němečková - varhany,
V. Likérová - soprán

Z EKUMENY

OHLEDNUTÍ ZA VÝZNAMNOU UDÁLOSTÍ KONCE ROKU

V chrámu sv. Mikuláše v Praze na Staroměstském náměstí a v kostele Martina ve zdi podepsal 3. prosince 2013 patriarcha Církve československé husitské ThDr. Tomáš Butta s místopředsedkyní ÚR RNDr. Ivanou Macháčkovou a synodní senior Českobratrské církve evangelické Mgr. Joel Ruml se synodní kurátorkou Liou Valkovou Dohodu mezi Církví československou husitskou a Českobratrskou církví evangelickou k 600. výročí M. J. Husa.

Po varhanním úvodu prof. Rabase pozdravil shromáždění patriarcha naší církve ThDr. Tomáš Butta, jenž poukázal na dramatickost Husova života spochybující v jeho vzestupu a pádu. Byl Hus mužem středověku, „Je nám blízký tím, že nám klade otázky dotýkající se hodnoty pravdy, otázky lidského svědomí a otázky sociálního citění a solidarity s druhými.“ Patriarcha vysvětlil důvody, které vedly obě církve k uzavření dohody o spolupráci: časový – blíží se 600. výročí, ideový – spjatost s Husem a jeho duchovním odkazem, a organizační – v duchu spolupráce. „Ve zcela konkrétní praktické spolupráci si můžeme ověřovat, jak nás Hus sblíží.“

Biskup Mons. František Radkovský, který byl pozván k slavnostnímu aktu podpisu jako předseda Ekumenické husovské komise znovuzřízené Českou biskupskou konferencí a Ekumenickou radou církví v r. 2011, připomněl práci této komise za pontifikátu papeže Jana Pavla II., který se za upálení M. J. Husa omluvil a podnítil Římskokatolickou církev k novému studiu Husa. Proto chce i dnes, slovy biskupa Radkovského, Česká biskupská konference spolupracovat s ostatními církvemi připravujícími se na 600. výročí M. J. Husa.

Synodní senior Českobratrské církve evangelické Mgr. Joel Ruml vyvrátil hned v úvodu své řeči pochybnosti, které by mohly snad vzejít ze špatného pochopení důvodu uzavření Dohody coby snahy „získat Husa pro sebe“. Naopak, Dohoda je základem k otevřené ekumenické spolupráci se všemi církvemi a organizacemi k 600. výročí M. J. Husa. Zmínil, že Husovo výročí zřejmě přitáhne extremisty obou stran, ale to nás nemůže znejistit. Na závěr ocitoval pasáž z knihy Jan Hus od Jana Karafiáta (autora známých Broučků), v níž Karafiát píše proti nacionalismu a zdůrazňuje charakter člověka bez ohledu na jeho národnost.

Po zpěvu dvou slok písně Jezu Kriste, šedý kněže podepsali všichni čtyři signatáři (viz výše) Dohodu o spolupráci Církve československé husitské a Českobratrské církve evangelické k 600. výročí M. J. Husa. Shromáždění v chrámu sv. Mikuláše bylo ukončeno zpěvem posledních pěti slok písně Jezu Kriste, šedý kněže, na jejímž textu se snad podílel i M. J. Hus.

Po skončení slavnostního aktu podpisu Dohody následovala v prostorách chrámu sv. Mikuláše tisková konference. Koordinátoři komisí obou církví, Mgr. Hana Tonzarová, Th.D. (koordinátorka Komise CČSH pro 600. výročí M. J. Husa) a Mgr. Gerhard Reininghaus (koordinátor Komise ČCE pro reformační i jiná křesťanská výročí) představili obsah Dohody. Poukázali na důležitost ekumenické otevřenosti i potřebu spolupráce se státními, samosprávnými orgány i dalšími organizacemi doma i v zahraničí. Nastílni konkrétní formy spolupráce i v jednotlivých bodech, mezi nimiž dominuje celodenní akce 6. 7. na Staroměstském náměstí v Praze a v přílehlých kostelích, ale i dalších městech, kde chtějí obě církve iniciovat další setkání k výročí M. J. Husa. Církve počítají také s příjezdem zahraničních poutníků do Prahy a České republiky, pro něž budou připravovat – doufejme i ve spolupráci s PIS (Pražskou informační službou) program. Z mezinárodních projektů pak vyzdvihli mezinárodní kongres Jan Hus a Jan Hus – Martin Luther, který by ve spolupráci s německými partnery, ale také s GEKE (Společností protestantských církví v Evropě) chtěly církve uspořádat.

Druhá část slavnostního aktu podpisu Dohody se konala tentýž den večer v kostele Martina ve zdi. Po úvodním pozdravu synodního seniora ČCE vystoupil v poutavě zpracovaném literárně hudebním programu Alfréd Strejček s Margit Klepáčovou v pořadu Mistru Janovi s láskou. Citace Ježíšova Kázání na hoře stejně jako Husův list z Kostnice Celému českému národu, v němž zní známá slova: „Milujte se, násilím nikoho tlačiti nedejte a pravdy každému přejte“, včetně slov Husovy modlitby: „Ó nejsladší Kriste,... dej ducha odhodlaného, srdce nebojácné, víru pravou, naději pevnou a lásku dokonalou“, se dotkla v doprovodu violoncella mezi jednotlivými texty v prostoru utrakvistického kostela jistě každého.

Shromáždění navštívil také starosta Prahy 1 Ing. Oldřich Lomecký, který sdělil, že vnímá jako povinnost, aby Praha 1 důstojně připomenutí 600. výročí M. J. Husa umožnila a také jej podpořila. Patriarcha CČSH ThDr. Tomáš Butta svým projevem zakončil řečnickou část, po níž přistoupili signatáři k dalšímu podpisu Dohody mezi Církví československou husitskou a Českobratrskou církví evangelickou k 600. výročí M. J. Husa. Patriarcha Butta poté věnoval synodnímu seniorovi Rumlovi a synodní kurátorce Valkové symbolický dar – sklenice se zlatým vyobrazením M. J. Husa. Na závěr slavnostního aktu vystoupila místní žesťová skupina a na úplný závěr se sešli přítomní k neformálnímu setkání při číši vína.

Můžeme si jen přát, aby podpis Dohody přinesl plodnou spolupráci nejen obou církví, ale i všech církví a organizací, kterým není osobnost a duchovní i mravní odkaz Mistra Jana lhostejný a přijmou proto výzvu ke spolupráci při přípravách i realizaci 600. výročí Mistra Jana Husa.

Hana Tonzarová

